Uitvoeringsplan 2026 – 2027: 'Een democratisch veerkrachtige stad', Stadsgebied Weesp

Afbeelding: buurtfeest Hogewey

Team Veiligheid Weesp
Datum: 13-11-2025

Inhoudsopgave	Pagina
1) Managementsamenvatting	1
2) Inleiding	2
3) Doel van dit document	2
4) Uitvoeringskader "Een democratisch veerkrachtige stad"	2
5) Het Stadsgebied Weesp: Situatie en Ontwikkeling	3
6) Opvallende trends en signalen	4
7) Informatiebeeld radicalisering en extremisme	4
8) Impact conflict Israël en Palestijnse Gebieden	5
9) Discriminatie	6
10) Massa-intimidatie en digitale veiligheid	6
11) Activiteiten	7
12) Financiën	8

Managementsamenvatting

Dit uitvoeringsplan beschrijft de acties van stadsgebied Weesp om het stedelijk uitvoeringskader 'Een democratisch veerkrachtige stad' (2024-2026) lokaal te realiseren in de periode 2026-2027. Het plan is opgesteld door het Team Veiligheid Weesp in samenwerking met het Programma Radicalisering en Extremisme (OOV).
De coördinerende rol voor dit plan ligt bij de veiligheidscoördinator van het team Openbare orde en veiligheid van het stadsgebied Weesp. De nadruk ligt op de realisatie van een veilige, inclusieve en weerbare gemeenschap.

Het stadsgebied Weesp staat aan de vooravond van een transformatie. De veiligheidsuitdaging verschuift van het bestrijden van acute extremistische dreiging naar het beheren van sociale frictie en het vergroten van de veerkracht in een veranderende demografische omgeving.

Belangrijkste bevindingen[1]:

- Demografische groei: Tot 2030 wordt een groei van circa 3.700 inwoners verwacht door de nieuwbouw in Weespersluis. Een opvallende toename van 1.000 extra basisschoolkinderen ten opzichte van eerdere prognoses, met een verwachte piek van 2.460 kinderen in 2032. Dit creëert een scherp contrast tussen het vergrijsde, gevestigde Weesp en de jonge, welvarende Weespersluis.
- Polarisatie en wantrouwen: De sociale cohesie is hoog, maar 85% van de bewoners ervaart dat maatschappelijke meningsverschillen steeds groter worden. De omgang tussen mensen met verschillende religieuze (28%) en culturele (30%) achtergronden wordt als slechter ervaren dan in Amsterdam gemiddeld. Het wantrouwen in de Amsterdamse Burgemeester en Wethouders is hoger dan het stedelijke gemiddelde.
- Geen radicalisering en extremisme: Er zijn geen concrete signalen van islamitisch, rechts- of links-extremisme bekend. De focus ligt derhalve op het voorkomen dat de demografische fricties een voedingsbodem worden.

De uitvoering van het plan is gericht op het tegengaan van de tweedeling en het beheersen van nieuwe geografische zwaartepunten, via de vijf stedelijke actielijnen[2]:

- Polarisatie en cohesie: Het Bondgenoten-overleg richt zich op het aanpakken van de sociale frictie en het verbinden van de ‘oude’ en ‘nieuwe’ gemeenschappen. De activiteit Tegengaan discriminatie wordt ingezet voor preventie en bewustwording en draagt bij aan het versterken van de weerbaarheid.
- Jeugd: De inzet op School en veiligheid wordt geprioriteerd en de toenamen in jeugdigen en bijbehorende problematiek (verkeer, jeugdoverlast) te adresseren.
- Ronde gebedshuizen: De ronde langs gebedshuizen blijft essentieel voor netwerk en signalering, met bijzondere aandacht voor de veiligheidszorgen van de Joodse, Christelijke en Islamitische gemeenschappen.
- Draaiboek Vrede: De borging Draaiboek Vrede blijft contunu aandacht vragen.

2) Inleiding

Dit document dient als Uitvoeringsplan 2026 - 2027 en geeft inzicht in de activiteiten waarmee het stadsgebied Weesp invulling geeft aan het stedelijk uitvoeringskader 'Een democratisch veerkrachtige stad'. Het kader, dat de Amsterdamse ambitie beschrijft om te investeren in de weerbaarheid tegen spanningen, radicalisering en extremisme, werd gedeeld met de stadsdeelvoorzitters en besproken in het BM-stadsdeelvoorzitters overleg op 17 juni 2024. Normaliter wordt de coördinerende rol voor dit plan belegd bij een Projectleider sociale veiligheid. Echter, gezien de relatief weinig signalen in het stadsgebied Weesp, is in overleg met de stadsgebied secretaris afgesproken dat de veiligheidscoördinator deze centrale taak op zich neemt.
Dit document beschrijft de specifieke acties voor 2026-2027, gericht op het versterken van de democratische veerkracht in de lokale gemeenschap.

Dit plan biedt:

- Een situatieschets van Weesp.

[1] Bevolkingsmonitor Gemeente Amsterdam
[2] ‘Netwerk en signalering’, ‘Inspelen op actualiteiten’, ‘Kennis en expertise’, ‘Weerbaarheid en veerkracht’ en ‘Dialoog en ontmoeting’.

- Een overzicht van opvallende trends en signalen op het gebied van radicalisering, extremisme, polarisatie en discriminatie, gebaseerd op het meest recente Informatiebeeld (juli 2025) en een analyse van groei en ontwikkeling.
- Een beschrijving van de geplande activiteiten en de daarvoor gereserveerde financiële middelen.

3) Doel van dit document
- Het uiteindelijke doel is de realisatie van een veilige, inclusieve en weerbare gemeenschap in Weesp, waarin elke inwoner zich thuis en geaccepteerd voelt.
- Inzicht geven in de activiteiten waarmee het stadsgebied uitvoering geeft aan het stedelijk Uitvoeringskader 2024-2026 "Een democratisch veerkrachtige stad".

4) Uitvoeringskader "Een democratisch veerkrachtige stad"
Het stadsgebied en de veiligheidscoördinator leveren een belangrijke bijdrage door uitvoering te geven aan vijf actielijnen binnen het uitvoeringskader ‘een veerkrachtige stad’. Deze taken liggen in de reguliere Amsterdamse stadsdelen bij de projectleider sociale veiligheid, maar zijn voor Weesp overgedragen aan de veiligheidscoördinator.
De veiligheidscoördinator heeft positie, kennis en ervaring om een goed beeld te krijgen van de democratische veerkracht in het stadsgebied en om in te spelen op momenten dat die onder druk komt te staan. De rol van de veiligheidscoördinator wordt gedefinieerd aan de hand van vijf actielijnen:
1. Netwerk en signalering: Ze staan in contact met gemeenschappen en weten wat er leeft en speelt in het kader van democratische veerkracht. Hieronder vallen activiteiten als het opbouwen en onderhouden van relaties met (vertegenwoordigers van) lokale gemeenschappen zoals religieuze organisaties. Maar ook het contact onderhouden met interne collega’s valt hieronder zodat het blikveld van de coördinator breed blijft en signalen hen in een vroeg stadium bereiken.
2. Inspelen op actualiteiten: Ze spelen in op spanningen, onrust of crises die er op duiden dat de democratische veerkracht onder druk staat. Bijvoorbeeld door het organiseren van dialoogbijeenkomsten, het bijstaan van een slachtoffer of het nader onderzoeken van een signaal door in gesprek te gaan. Afhankelijk van de behoefte zoekt de coördinator naar passende ondersteuning. Tijdens Draaiboek Vrede wordt het ophalen van en inspelen op signalen geïntensiveerd en gecoördineerd door de centrale stad.
3. Kennis en expertise: De veiligheidscoördinator ondersteunt professionals bij het herkennen van spanningen en radicalisering, het versterken van beschermende factoren en zij stimuleren onderlinge samenwerking. De coördinator dient als sparingspartner voor de professional en verbindt hen aan passende ondersteuning of expertise.
4. Weerbaarheid en veerkracht: het stimuleren van democratisch burgerschap, weerbaar opvoeden en weerbaarheid tegen desinformatie. De veiligheidscoördinator kan doorverwijzen naar weerbaarheidsaanbod in de sociale basis of naar trajecten die vanuit het programma worden aangeboden, zoals een traject gericht op weerbaarheid tegen desinformatie voor jongeren.
5. Dialoog en ontmoeting: De veiligheidscoördinator stimuleert ontmoeting, verbinding en dialoog ter versterking van de democratische veerkracht, bijvoorbeeld door bijeenkomsten te organiseren. Afhankelijk van de vraag en situatie, kiest de verbinder zijn rol: adviseur, verbinder of facilitator.

De veiligheidscoördinator kan deze actielijnen alleen goed vervullen in nauwe samenwerking met het stadsgebied en lokale partners. Voor bovenstaande opgave is nauwe samenwerking tussen de veiligheidscoördinator en het stadsgebied en centrale stad nodig. Het gaat om in ieder geval de volgende collega’s en partners:

- Intern: Team veiligheid, het gebiedsteam en team sociale basis: projectleider veiligheid, projectleider jeugd en veiligheid / coordinator meldpunt Zorg en Woonoverlast /gebiedsmakelaars / zorg en participatie / jeugd / onderwijsnetwerkfunctionaris
- Extern: Politie (wijkagent of netwerkfunctionaris) / SAOA / Jongerenwerk / OKT's / Buurtteam Amsterdam

Dit lokale uitvoeringsplan beschrijft de activiteiten waarmee stadsgebied Weesp deze actielijnen zal gaan uitvoeren. De manager veiligheid van ieder stadsdeel/gebied ziet toe op de lokale uitvoering.

5) Het stadsgebied Weesp
Sinds maart 2022 maakt Weesp deel uit van de Gemeente Amsterdam. Het stadsgebied Weesp telde op 1 januari 2025 een bevolking van 26.837 inwoners. Het behoudt zijn eigen unieke karakter met groene landschappen, historische gebouwen en een diverse bevolkingssamenstelling.
Weesp en Driemond worden gekenmerkt door zowel huishoudens met hogere als lagere inkomens. Aan de ene kant grenst Weesp aan de rivier de Vecht, omringd door karakteristieke landhuizen; aan de andere kant liggen groene polders. De bevolkingssamenstelling is divers, met verschillende etnische achtergronden, culturen en religies.
Binnen het stadsgebied, en met name in de wijk Hogewey, is een clustering van kwetsbare bewoners te zien. Deze kwetsbaarheid vloeit voort uit de aanwezigheid van sociale huurwoningen en woningen met zorgcontracten, wat leidt tot een verhoogde vraag naar sociale en medische ondersteuning, en kan leiden tot overlast en veiligheidsproblemen in de buurt.

6) Groei en demografische tweedeling
Het stadsgebied is onderhevig aan een transformatie. Tot 2030 wordt een bevolkingsgroei van circa 3.700 inwoners verwacht, voornamelijk door de realisatie van circa 2.880 woningen in de nieuwbouwwijk Weespersluis. Deze groei wordt gedreven door een hoge instroom van jonge gezinnen, leidend tot een significante verjonging:
- De prognoses van juni 2025 zijn herzien: de piek in basisschoolkinderen (4-12 jaar) wordt verwacht op 2.460 in 2032, wat 1.000 kinderen meer is dan eerdere ramingen.
- De prognose voor jonge kinderen (0-3 jaar) voor 2030 is verhoogd van 807 naar 1.385.

Deze verjonging veroorzaakt een contrast tussen het vergrijsde, gevestigde Weesp en de nieuwe, jonge, welvarende wijk Weespersluis. Deze demografische tweedeling verandert de aard van de veiligheidsvraag in de richting van jeugd, verkeer, criminaliteit en mogelijke fricties tussen bevolkingsgroepen, en vereist een preventieve aanpak.

7) Opvallende trends en signalen
Het Programma Radicalisering en Extremisme (van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid) baseert zich op verschillende bronnen om een accuraat en actueel beeld te krijgen van de maatschappelijke spanningen, radicalisering en extremisme in het stadsgebied.
Het Informatiebeeld – dat de basis vormt voor dit uitvoeringsplan – wordt periodiek opgesteld door informatie op te halen bij zowel lokale als stedelijke partners. Dit zorgt ervoor dat de aanpak aansluit bij de actuele dynamiek. De belangrijkste bronnen voor het beeld zijn:
- Lokale expertise: Gesprekken met professionals uit het stadsgebied, waaronder de politie, veiligheidscoördinator, projectleider veiligheid, projectleider jeugd en veiligheid, jongerenwerk, en de sociale basis.
- Gegevens: Cijfers uit monitoringstools zoals de Burgermonitor en Veiligheidsmonitor.

- Casuïstiek: Informatie vanuit de integrale Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (iPGA-R) en het Steunpunt Radicalisering.
- Externe rapportages: Jaarverslagen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland van de NCTV.

Het Informatiebeeld richt zich niet alleen op directe extremistische dreiging, maar ook op bredere thema's van sociale veiligheid, zoals polarisatie, discriminatie en anti-overheidssentimenten, omdat deze een voedingsbodem kunnen vormen voor radicalisering.

8) Informatiebeeld radicalisering en extremisme
Het meest recente informatiebeeld (juli 2025) bevestigt dat Weesp een relatief rustig stadsgebied is als het gaat om extremistische dreiging. Er zijn geen concrete signalen of casuïstiek bekend bij de gemeente met betrekking tot islamitisch, rechts- of links-extremisme. Ook is er geen sprake van ongewenste buitenlandse inmenging.
De focus ligt dan ook op de voedingsbodem voor spanningen en polarisatie, die wordt versterkt door de transformatie van het stadsgebied:
- Demografische tweedeling en polarisatie: Een opvallend hoog percentage bewoners (85%) ervaart dat de meningsverschillen over maatschappelijke kwesties steeds groter worden (stedelijk gemiddelde is 70%). Dit wordt wellicht gevoed door de groeiende tweedeling tussen het vergrijsde, bestaande Weesp en de nieuwe, jonge, welvarende wijk Weespersluis.
- Omgang en netwerkdiversiteit: Dit gevoel van tweedeling wordt weerspiegeld in de netwerkstructuur; bewoners hebben vaker dan gemiddeld vrienden en kennissen met dezelfde religieuze of culturele achtergrond. Dit correleert met de perceptie dat de omgang tussen mensen met verschillende religieuze (28%) en culturele achtergrond (30%) slechter is dan in Amsterdam gemiddeld. De clustering van sociale huurwoningen in het nieuwe centrum van Weespersluis maakt dit een potentieel frictiegebied.
- Anti-institutionele sentimenten: Er zijn weliswaar slechts drie 'soevereinen in lichte gradatie' bekend, maar het wantrouwen in de Burgemeester en Wethouders is iets hoger dan het stedelijk gemiddelde. Dit wordt beïnvloed door de recente fusie en kan een kwetsbaarheid vormen in het vertrouwen in het lokale bestuur.
- Lokale spanningen: Er is sprake van onrust als gevolg van illegaal afsteken van zwaar vuurwerk, wat buiten de scope van radicalisering valt. Wel zijn er spanningen rond de Sinterklaasintocht door protesten vóór Zwarte Piet.

Op basis van het rapport bestaat er de noodzaak van constante monitoring en preventieve maatregelen om de sociale cohesie te behouden en de dreiging van radicalisering en extremisme in Weesp – met name door het aanpakken van de genoemde polarisatietrends en het versterken van het bestuurlijk vertrouwen – tegen te gaan, zoals in elk ander stadsgebied in Amsterdam.

9) Impact conflict Israël en Palestijnse Gebieden
Vanwege de grootschalige escalatie van het conflict in het Midden-Oosten sinds oktober 2023, en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke spanningen in Amsterdam, was het Draaiboek Vrede geactiveerd. Vanuit het Team OOV Weesp is continu gemonitord in hoeverre de spanningen in het stadsgebied Weesp zichtbaar werden, met de volgende bevindingen:
- Beperkte zichtbaarheid: In vergelijking met de centrale stad blijven de spanningen in Weesp zeer beperkt en zijn er tot op heden weinig ernstige incidenten geïdentificeerd.
- Zorgen Joodse gemeenschap: In de loop van 2024 zijn er zorgen geweest bij de gemeenschap die intrek heeft genomen in de Synagoge in Weesp. Er deed zich een incident voor waarbij een bewaker te maken kreeg met agressieve opmerkingen van

jongeren met betrekking tot de oorlog tussen Israël en Hamas. Dit leidde tot ongerustheid over de veiligheid onder leden van de gemeenschap. Het stadsgebied Weesp heeft hierop het initiatief genomen om structureel met de gemeenschap in gesprek te gaan en mee te denken over duurzame beveiligingsmaatregelen en verhoogd toezicht. In 2024 zijn elektronische beveiligingsmaatregelen, zoals nieuwe camera's en een alarmsysteem, gerealiseerd.
- DekaMarkt (november 2024): Er heeft een conflict plaatsgevonden tussen een voormalige medewerkster die een Palestijnse vlag droeg en de manager van de DekaMarkt. De spanningen, versterkt door sociale media, leidden tot de aankondiging van een demonstratie. Het stadsgebied Weesp heeft in samenwerking met de politie proactief ingezet op de-escalatie en het waarborgen van de openbare orde middels verhoogde aanwezigheid en beveiliging.

De monitoring en het actieve beleid hebben geleid tot een gecontroleerde situatie in Weesp. De inzet in 2026-2027 blijft gericht op het behouden van dit lage spanningsniveau door middel van het actief onderhouden van contact met religieuze gemeenschappen en het snel oppakken van signalen.

10) Discriminatie
Op basis van interne registraties bij de gemeente, gebaseerd op data van het antidiscriminatiebureau (Discriminatie.nl Regio Amsterdam), zijn voor het stadsgebied Weesp de volgende meldingen van discriminatie geïdentificeerd: 19 gevallen in 2023, en een daling naar 10 meldingen in 2024.
Deze daling in Weesp is opvallend, aangezien de regionale trend in Amsterdam en omstreken een sterke toename van het aantal discriminatiemeldingen liet zien in diezelfde periode. Voor het kalenderjaar 2025 zijn op dit moment nog geen definitieve jaarcijfers beschikbaar.
De ervaren discriminatie in Weesp blijft, ook op basis van de Veiligheidsmonitor 2024, significant lager (12%) dan het Amsterdams gemiddelde (19%).

11) Massa-intimidatie en digitale veiligheid
De problematiek van massa-intimidatie – zowel online als fysiek – en de gevolgen daarvan voor slachtoffers is een belangrijk aandachtspunt binnen het stedelijke Programma Radicalisering en Extremisme.
Hoewel in het stadsgebied Weesp vooralsnog geen sprake lijkt te zijn van grootschalige of georganiseerde massa-intimidatie, is de dreiging van intimidatie en specifieke criminaliteit relevant:
- Online voedingsbodem: De stedelijke trend van online radicalisering en de sterke toename van polarisatiegevoelens in Weesp (85%) benadrukken het risico op online uitingen.
- Kwetsbare groepen: De eerdere incidenten rond de Synagoge en de spanningen rond culturele/religieuze achtergrond wijzen op groepen die potentieel kwetsbaar zijn voor gerichte intimidatie of *hatecrimes*.
- Nieuw criminaliteitsrisico: De concentratie van welvarende bewoners in de nieuwe wijk maakt het gebied aantrekkelijk voor mobiel banditisme en vermogensdelicten (woninginbraak, auto-inbraak, diefstal van luxe bezittingen). Dit vraagt om gerichte preventie.

De focus voor Weesp ligt daarom op preventie en veerkracht, in lijn met actielijn 4 ('Weerbaarheid en veerkracht'), door het vergroten van de digitale weerbaarheid van burgers en professionals om de gevolgen van intimidatie en desinformatie te verminderen.

12) Activiteiten

De geplande activiteiten waarmee de ambitie is om uitvoering te geven aan de hand van vijf actielijnen binnen het stedelijk Uitvoeringskader "Een democratisch veerkrachtige stad" in het stadsgebied Weesp. De activiteiten zijn gefocussen op de demografische tweedeling en de geografische zwaartepunten.

Activiteit	Beschrijving	Draagt bij aan actielijn
Bondgenoten-overleg	De bijeenkomst(en) heeft als doel het bespreken van veiligheidsthema's en het versterken van samenwerking tussen verschillende bondgenoten met een focus op discriminatiepreventie, democratische veerkracht en het tegengaan van polarisatie en extremisme. Aandachtspunt: aanpak sociale frictie en het verbinden van de 'oude' en 'nieuwe' gemeenschappen.	Netwerk en signalering, Dialoog en ontmoeting
Ronde langs gebedshuizen	Het versterken van de informatiepositie van het stadsdeel binnen de geloofsgemeenschappen, met bijzondere aandacht voor de veiligheidszorgen van de Joodse, Cristelijke en Islamitische gemeenschappen.	Netwerk en signalering
Borging infrastructuur Draaiboek Vrede	Borging draaiboek Vrede binnen netwerken in stadsgebied Weesp door in te spelen op maatschappelijke trends en incidenten in tijden van vrede en onrust.	Netwerk en signalering, Crises, incidenten en actualiteiten
Vergroten kennis expertise binnen de gebiedsteams, team Veiligheid en de formele partners	Interne collega’s en samenwerkingspartners aangehaakt krijgen op de aanpak. Kennis en expertise vergroten van collega’s en partners om de signaleringsfunctie verder te versterken. Gericht op het herkennen van jeugdproblematiek.	Kennis en expertise
Tegengaan discriminatie	Preventieve aanpak van discriminatie en inzet op inclusie, gericht op het vergroten van bewustwording over onbewuste discriminatie en uitsluiting.	Kennis en Expertise Netwerk en signalering Weerbaarheid en veerkracht
Netwerkbijeenkomst LHBTQI+	Indien nodig het bestaande LHBTQI+ netwerk dat momenteel wordt samenwerking bevorderd en kunnen er preventieve maatregelen worden uitgerold om discriminatie tegen deze gemeenschap sneller tegen te gaan.	Netwerk en signalering, Weerbaarheid en veerkracht

Vergroten sociale cohesie Hogewey	Naar aanleiding van de spanningen in Hogewey tijdens oud en nieuw is er een kerngroep opgericht, met als doel om de sociale cohesie te verbeteren en een sterke, inclusieve gemeenschap op te bouwen in Weesp.	Netwerk en signalering, Weerbaarheid en veerkracht
Buurtouders	Om een duurzaam buurtouder project te implementeren zal gebruikt worden van de Basiskader Buurtouders Stadsgebied Weesp dat in 2025 is vastgesteld. Het doel is om een veilige en leefbare omgeving te creëren waarin bewoners zich gehoord en betrokken voelen, en waarin jongeren positief worden beïnvloed door de aanwezigheid van buurtouders.	Netwerk en signalering, Weerbaarheid en veerkracht
Vrouwen en meiden	Het ondersteunen van kwetsbare groepen zoals huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen en meiden.	Netwerk en signalering, Weerbaarheid en veerkracht
School en veiligheid	Onderzoeken en uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op scholen in Weesp, ook focus op de nieuwe Integraal Kindcentra (IKC's) in Weespersluis vanaf 2026.	Weerbaarheid en veerkracht Kennis en expertise

13) Financien
Voor de uitvoering van deze activiteiten is vanuit het budget inclusie en diversiteit in totaal een bedrag €25.000 aangevraagd voor het stadsgebied Weesp. Daarnaast is er binnen het Uitvoeringsplan Veiligheid 2026 Stadsgebied Weesp €13.000 euro gereserveerd.